

[Glistrup]

ved jo udmærket, at socialdemokratiet vil leve op til sine traditioner, som man har gjort det lige siden Staunings dage. Når samfundets interesser er afgørende truet af en konflikt, der i så afgørende grad er gået i hårdknude, så vil socialdemokratiet medvirke til indgreb, og enhver ved, at det vil socialdemokratiet gøre, før det overhovedet er teknisk muligt for arbejderne og arbejdsgiverne at aflutte en forhandlings- og afstemningsprocedure.

Derfor har parterne ikke andet at gøre end at vente på folketinget, og derfor er det uværdigt af folketinget og specielt folketingets største parti at deltage i dette mummespil, hvor man bare tager nogle ulykker her i disse dage, som ikke er til gavn for nogen som helst. Det er det, der er konsekvensen af den holdning, statsministeren indtager. Teknisk er der ingen anden mulighed, end at man besinder sig også i socialdemokratiet, og i den henseende skulle den dato, der ellers er en hellig dag, nemlig den 1. maj, nødig være nogen hellig grænse.

Vi må virkelig leve op til, at vi er valgt til at varetage samfundets interesse. Det danske samfunds interesse kræver, at denne konflikt uden persons og partis anseelse bringes til ophør meget, meget hurtigt. Forhåbentlig vil man besinde sig og være med til at få folketinget ind søndag aften til at vedtage dette forslag, således at strejken kan ophøre mandag morgen ved normal arbejdstids begyndelse. Men det kræver ganske klart og tydeligt, som folketinget er sammensat, at socialdemokratiet omsinder sig. Lad det dog gøre det. Forhåbentlig gør det det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ebba Strange):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af:

Forslag til lov om radio- og fjernsynsvirk-somhed. (Forbrugerstyring af Danmarks Radio).

[Af Mølgaard (DR) m. fl.]

(Lovforslag nr. L 175. Fremsat 17/2 81).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Det forslag, som er fremsat af hr. Mølgaard m.fl., om en ændret radiolov, er jo som nævnt i bemærkningerne fremsat ved flere tidligere lejligheder, og det har været fremsat i omtrent samme skikkelse.

Det centrale i forslaget, det fremgår jo også af undertitlen, er en ændring af Danmarks Radios ledelse, så den bliver rent forbrugerstyret. Ifølge bemærkningerne skal dette ske for at sikre Danmarks Radio en højere grad af selvstændighed og uafhængighed af parti-interesser. Jeg vil koncentrere mig om forslagens § 6, idet det er i denne paragraf, man har søgt at finde frem til nogle andre regler end dem, der i de tidligere forslag har været fremsat med hensyn til licensbetalernes valg af radiatoråd, og det er altså regler, som skal forsøge at råde bod på svaghederne i de tidligere forslag om valg ved hjælp af licenskorte-

Det er min opfattelse, at disse svagheder ikke er overvundet i dette forslag. Således vil det stadig væk være muligt at afgive mere end én stemme, hvis man ud over husstandslicensen f. eks. betaler licens for en virksomhed. Pensionister med licensfritagelse vil være uden stemmeret efter forslaget. Punkt 9 i paragraffen om afgivelse af delstemmer inden for en husstand eller inden for en institution forekommer mig at være meget gådefuldt. Kun indbetalerens navn skal kontrolleres, mens stemmeafgivningen er uden nogen form for kontrol. Jeg mener heller ikke, at man kan pålægge postkontorerne at skulle bestyre en valghandling, en kæmpeopgave, som efter forslaget skal indtræffe med to års mellemrum. Denne del af retsforbundets forslag mener jeg således ikke er realistisk.

Forslaget giver i øvrigt Danmarks Radio en så høj grad af selvstændighed, at budgetter og regnskaber ikke skal godkendes af no-

[Ministeren for kulturelle anliggender]

gen myndighed, og regnskaberne skal tilsyneladende heller ikke revideres af rigsrevisionen. Licensfastsættelsen bliver radiatorådet afgørelse alene. I disse økonomiske forhold skal radiatorådet alene være ansvarligt over for lyttere og seere. Her er det min opfattelse, at de henimod 2 mill. licensbetalende husstande må have et rimeligt krav på, at nogen har indseende med Danmarks Radios virksomhed på deres vegne, at virksomheden som andre offentlige foretagender altså er underlagt en samfundsmæssig kontrol.

Endnu et forhold skal jeg omtale. I lovforslaget mangler der nogle vigtige bestemmelser om, hvad fællesantenneanlæg må benyttes til. I radioloven af 1973 er dette et lovgivningsanliggende. I øvrigt er det en fejl, når retsforbundet nævner i bemærkningerne, at Danmarks Radio har monopol på radiospredning ved hjælp af fællesantenneanlæg og andre kabelanlæg. Danmarks Radio har kun en ret til at bruge kabelforbindelser, ikke nogen eneret, og mig bekendt er det i øvrigt en ret, Danmarks Radio ikke benytter.

Sammenfattende vil jeg sige, at de svagheder, der består i, at retsforbundet knytter valget af radiatorådsmedlemmer til licensbetalingen, også fuldt ud er til stede i dette forslag, og da det er et meget væsentligt punkt i forslaget, kan jeg ikke give det min tilslutning, men må afvise det.

Søren Hansen (S):

Socialdemokratiet har ikke skiftet holdning i denne sag. Det har retsforbundet tilsyneladende heller ikke. Derfor genfremsætter retsforbundet sit forslag, og derfor gentager vi vores afvisning af forslaget. Jeg kan tilslutte mig ministerens bemærkninger og den holdning til forslaget, som lå deri.

Det er rigtigt, og det er et fornuftigt synspunkt, at lytterne skal have indflydelse. Det har lytterorganisationerne imidlertid allerede, de har jo dog en ganske væsentlig indflydelse i det nuværende radiatoråd. Det er vi enige i som noget rigtigt og fornuftigt, men det er altså et krav, som allerede er opfyldt.

Forslagets formål er tilsyneladende at komme politiseringen i radiatorådet til livs. Det skal opnås ved flere metoder, bl. a. ved at formene medlemmer af folketinget adgang til at stille op til radiatorådet. Vi skal altså gøre til en slags andenrangs borgere, der ikke

har mulighed for, hvad forslaget giver alle andre borgere, at opnå valg til radiatorådet.

Dertil kommer, at jeg i det mindste kender ganske mange mennesker, for ikke at sige mange, uden for denne sal, som er mindst lige så dygtige til at politisere som folk i denne sal. De må altså gerne opstilles, de må gerne vælges. De må – så vidt jeg kan se af forslaget – også gerne være loyale over for den gruppe eller det parti, de repræsenterer. Et af argumenterne for, at medlemmer af folketinget ikke må stille op, er jo, at de ikke må være loyale eller bundet af deres folketingsgruppe, men de øvrige politikere og politiserende, de øvrige, der repræsenterer grupper eller partier, hvad det nu kan være, må altså gerne være loyale. Jeg kan ikke rigtig forstå, hvordan man skulle kunne hindre folk i at være loyale eller bundet af den gruppe, de repræsenterer. Det siger forslaget heller ikke noget om, og dermed er forslaget, så vidt jeg kan vurdere det, et slag i luften.

Forslaget vil derimod give grupperinger af forskellige slags alle tiders chance for at opnå den indflydelse, som vi igennem de sidste måneder har oplevet at ganske mange grupperinger har prøvet at opnå, på radioen og radioens programmer og udsendelser. Vi har oplevet hele frimurerdebatten, og vi har oplevet andre former for pression mod det, der foregår i radioen. Her har vi altså et forslag, der vil give disse grupper mulighed for at opstille og få indflydelse direkte i radiatorådet, også de grupper, som mener, at Danmarks Radio skal reklamefinansieres. Det trækker jeg frem, fordi der meget sandsynligt ville være grupper bag et sådant synspunkt, også økonomisk stærke grupper, som altså ikke bare ville kunne ytre sig i den almindelige debat i radio, fjernsyn og i aviser m.v., men som efter dette forslag kunne få direkte indflydelse i radiatorådet. Også af den grund vil jeg meget gerne advare mod det forslag, der ligger her.

Dertil kommer, som ministeren var inde på det, en overordentlig stor tvivl om den meget uforståelige eller vanskeligt forståelige valgmetode, forslaget omtaler.

Som sagt har socialdemokratiet ikke skiftet holdning. Vi afviser forslaget og kan ikke medvirke til dets gennemførelse.

Øllgaard (V):

[Øllgaard]

Lovforslag nr. L 175 er jo, som det allerede er nævnt, en gammel kending her i tinget. Med al respekt for intentionerne bag forslaget tror vi i venstre stadig væk ikke, at dette forslag er præcis, hvad der er brug for for at skabe mere tilfredsstillende forhold med hensyn til Danmarks Radio. Venstres syn på forslaget har ikke undergået nogen ændring. Jeg skal ikke gentage ret meget af vore ordføreres argumentation ved de tidligere behandlinger af næsten identiske forslag, men henviser til Folketingstidende.

Vel er den styrelse af Danmarks Radio, vi har i dagens Danmark, ikke den ideelle, den fungerer i hvert fald ikke ideelt, men ved nærmere eftertanke virker retsforbundets forslag til styrelsesorganer mildt sagt heller ikke overbevisende. Så vidt jeg kan læse forslaget, er det meget vide rammer for radiatorådets virke, der lægges op til, så vide rammer, at der, så vidt vi kan se, vil opstå konflikter i forhold til både folketingets og finansudvalgets virkeområde.

Venstre forekommer det mere og mere oplagt, at det, der er brug for i forbindelse med radio- og TV-spredningen i Danmark, er og bliver, at Danmarks Radios monopol brydes, og derom bør kræfterne samles. Når vi engang på forskellig vis får etableret flere uafhængige og selvstændigt fungerende, i hvert fald selvstændigt ansvarlige afdelinger, så brydes monopollet, og så får vi forbedret både alsidighed og effektivitet i Danmarks Radio. Vi mener, at det først og fremmest er dér, kræfterne skal sættes ind. Vi mener i øvrigt, at der netop i disse år høstes så mange erfaringer, hvad angår Danmarks Radios hele virksomhed, at tiden nu må være inde til at bryde dette monopol.

Venstre vil derfor ved næste samlings begyndelse genfremsætte vort forslag om Danmarks uafhængige radio i bearbejdet form. Vi tror faktisk, at tiden er moden til, at et forslag af nogenlunde den karakter kan vedtages her i tinget, og vi tror, at der dermed skabes en hårdt tiltrængt fornyelse i dansk radio- og TV-aktivitet. Men vi tror ikke, at retsforbundets forslag nr. L 175 kan bringe den tiltrængte fornyelse.

Flemming Jensen (KF):

Danmarks Radio har jo en betydelig evne til at samle interesse om sig, for øvrigt ikke

altid for det gode. Hvad Danmarks Radio ikke formår, formår stort set alle partier her i salen med de mange forslag, der skal gøre det hele bedre endnu.

Det forslag, vi her behandler, er, som det siges, i store træk en genfremsættelse. Jeg skal med det samme slå fast, at der i hvert fald er ét område, hvor vi er enige med forslagsstillerne, nemlig når de mener, at finansieringsformen fortsat skal være licensbetaling og ikke en betaling over skatterne. Vi er som sagt enige i denne holdning og enige i de kommentarer, forslagsstillerne gør om dette.

Vi har i øvrigt i forbindelse med finansieringen med interesse bemærket os, at man betragter reklamefinansiering som en mulighed. Heraf har man måske lov til at slutte, at et eventuelt TV-2 eller en eventuelt helt uafhængig radio finansieret på denne måde også måtte have retsforbundets interesse. Naturligvis kan man sige, at en reklameindtægt i monopollet kunne føre til en licensnedsættelse, men det skal man nok overveje ganske nøje, idet det samtidig kunne tænkes, at man på denne måde mod sin vilje lukkede af for et helt uafhængigt TV eller en helt uafhængig radio.

Når jeg har fremsat disse relativt positive bemærkninger, må jeg slå fast, at der er ting – det er nok det vigtigste i dette forslag – vi ikke kan støtte. Egentlig kunne jeg være stoppet ved forslaget § 1, der slår fast, at Danmarks Radio har eneret til osv. Her støder nogle holdninger sammen. Nu som før har vi i det konservative folkeparti den opfattelse, at eneretten, monopollet er en uskik, og at Danmarks Radio bør og skal have konkurrence udefra, og at det ikke er nok at tale om den indbyggede konkurrence i huset, og hvad man ellers siger. Det monopol, Danmarks Radio udgør, er det væsentligste og farligste monopol, man kan tænke sig, også selv om det begrænses til kun at være et monopol på dansksprogede udsendelser.

Må jeg om den valg måde, retsforbundet foreslår, sige, at den kan vi ikke støtte. Vi skal blankt erkende, at det bestemt ikke er altid, radiatorådet efter vor opfattelse virker, som vi finder det rimeligt, men det behøver nu ikke at være valg mådens skyld.

Retsforbundet omtaler programrådene og siger, at her bør amtsrådsmedlemmerne ud, fordi de er valgt under andre forudsætninger.

[Flemming Jensen]

Mon det nu er helt rigtigt? Amdsrådenes medlemmer står vel som udtryk for de vælgere, der har stemt på dem, og netop det, at de ikke har TV og radio som speciale, kunne vel medføre, at de så på tingene med almindelige lytters øjne.

Poulsgaard (FP):

Hr. Svend Andersen (Rosk.a.), der desværre drog til Amerika for at få lidt frihed, holdt en udmærket tale i 1977, da vi havde det tilsvarende forslag fra retsforbundet til behandling. Den kan man slå op i og se, hvad han sagde. Det står i Folketingstidende 1976-77, 2. samling, sp. 3870. Dér står en masse.

Ud over det vil jeg godt knytte nogle kommentarer til dette lovforslag. I § 1 skriver retsforbundet, at »Danmarks Radio har eneret til ved hjælp af radioanlæg at sprede lys- og billedprogrammer, der er bestemt til modtagelse for almenheden.« Det eneste lys, retsforbundet er med til at sprede her, er simpelt hen en cementering af den socialistiske radio, vi har. Det er lidt beskæmmende, at et liberalt parti kan gå ind for disse monopolistiske tanker, men det må vi så leve med.

Det er også lidt beskæmmende at høre hr. Ib Christensen udbrede sig her for nylig. Han er vel stadig væk retsforbundets leder, somme tider har jeg godt nok mine tvivl, det skal indrømmes, men udadtil står han da som leder. Han klager vældigt over, at han ikke får radio- og TV-dækning nok, og det er absolut en klage, jeg kan være medunderskriver på. Retsforbundet bliver sjofelt behandlet, lige så vel som fremskridtspartiet bliver sjofelt behandlet, og VS for den sags skyld også. Nej, man skal være SFer eller radikal, så kan man søreme komme i Danmarks Radio. Det har hr. Ib Christensen ret i.

Man skal ikke tro, at journalisterne efter dette lovforslag ville åbne sig noget som helst og gøre det mindste. Vi kan jo se nu under den typografkonflikt, vi har, at Danmarks Radio i hvert fald ikke udvider nyhedsudsendelserne. De er snarere blevet kortere og mere intetsigende, end de var før. Man har overhovedet ikke gjort det mindste for alsidigheden. Man burde selvfølgelig have gjort det i denne tid, hvor der er avisstrejke, at lade partierne på skift få 10 minutter hver dag, hvor de kunne komme til orde og for-

tælle seere og lyttere, hvad de har udrettet i den tid.

Men det er da rart, at der er nogen, der stadig væk tror på julenissen og på, at dette lovforslag kan hjælpe på det. Vi tror det ikke.

Vi tror heller ikke det mindste på den valgmetode, retsforbundet vil have. Vi har før været inde på en valgmetode via licenskortene – så længe vi har licensbetaling – og den går ud på, at lytterne og seerne på licenskortet kunne skrive, hvilket program de ville have som nummer 1, 2 og 3, og så kunne radorådet og radioledelsen ud fra disse ønsker prioritere lidt de udsendelser, der skulle være. Men vi vil ikke være med til at vælge folk via licenskortene, som retsforbundet har lagt op til her.

Det, jeg har sagt her, tror jeg ikke kommer som nogen overraskelse.

Jeg vil slutte med at sige, at vi på ingen måde kan støtte det socialistiske forslag. Danmarks Radio skal ikke have eneret og monopol. Vi skal have det monopol brudt.

Det er selvfølgelig dejligt, enhver har da lov til at blive klogere, men hvad er taktik og hvad er reelt? Det er da dejligt at høre venstres ordfører, hr. Øllgaard, stå og sige, at nu skal monopolet brydes. De toner har vi hørt fra venstre så mange gange, men dengang venstre havde chancen for at få monopolet brudt, dengang der kunne være blevet et flertal for at bryde monopolet, da var venstre ikke hjemme. Derfor er det forkert snak af venstre hver evige gang at stå og sige, at vi må bryde monopolet. Da anledningen var her i folketingssalen, var venstre ikke hjemme, men nu er det så dejligt uforpligtende at stå og sige det, for nu ved man, at der er et komfortabelt flertal, der ikke vil være med til at bryde monopolet. Jeg beklager dybt, at venstre ikke dengang var hjemme, men håber da på, at de toner, hr. Øllgaard anlagde, er dem, vi kan regne med fremover fra venstres side.

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Jeg vil godt starte med at gøre opmærksom på, at vi jo for øjeblikket er ved at bryde monopolet for Danmarks Radio, idet vi er ved at igangsætte forsøg med lokalradio og -fjernsyn. Det må da være et brud med det monopol, som åbenbart er så forhadet.

[Marianne Bentsen-Pedersen]

I øvrigt vil jeg sige, at vi er positive over for forslaget. Vi synes, det er udmærket, at man prøver at nedtone det politiske element i radiorådet, og at man tager forbrugersynet stærkere ind. Jeg må dog sige, at vi synes nok, at medarbejderrepræsentanterne er lidt dårligt repræsenteret i den model, der er skitseret. Der er nok også visse vanskeligheder ved det, der er skitseret, men det er der andre der har været inde på, så det skal jeg ikke gøre noget ud af.

Det, der ikke løses ved dette forslag, er det, som nok er det store problem i radiorådet, nemlig at man sidder og piller i enkelt-udsendelser og har store skænderier om alsidighed inden for det enkelte program. Så vidt jeg kan læse forslaget, har man ikke gjort noget ved selve forretningsgangen for behandling af klager over programmerne. Det er muligt, at det ligger der, det er ikke til at se. Der står noget om, at radiorådet selv laver sin forretningsorden, og det er muligt, at man derigennem vil kunne løse dette problem. Jeg synes, det er et af de største problemer, der er med hensyn til radiorådet for øjeblikket, og derfor er det lidt synd, at det ikke er beskrevet lidt nærmere.

Jeg synes også, det er i overkanten, når man mener, at det er radiorådet, der alene skal tage stilling til TV-2, Nordsat og reklamefjernsyn, og hvad der ellers er tænkt på. Det er store samfundsliggende, som også må have politisk interesse og derfor nok hører hjemme i folketinget.

Man vil have politikerne, folketingspolitikere i hvert fald, ud af radiorådet, og jeg synes, det er meget morsomt, at netop retsforbundet har et medlem i radiorådet, som også er folketingspolitiker. Jeg kan godt se, at selv om det er partierne, der udpeger et andet menneske til at sidde i radiorådet, medfører det ikke, at det ikke er forpligtet over for partiet, men jeg synes alligevel, at man ikke behøver at knytte det helt så tæt sammen, som man har gjort det fra retsforbundets side i denne sag.

Om licensbetalingen vil jeg godt sige, at vi støtter, at det foregår, som det gør for øjeblikket, at det ikke går over skatten. Det er netop, fordi vi er enige i, at vi skal fjerne radioen fra staten, mere end andre i tinget i hvert fald gerne vil.

Janne Normann (RV):

Man kan ikke lade være med at trække på smilebåndet, når man netop fra fremskridtspartiet skal høre om de partier, der så sjældent kommer i medierne, og så netop fra hr. Poulsgaard. Det er ikke rigtigt, og det er ikke engang i underholdningsafdelingen.

Om det foreliggende forslag vil jeg gerne sige, at der er en masse spændende tanker og en masse ting, vi kan bruge, når vi engang skal revidere styrelsesloven for Danmarks Radio. Men selve princippet om et direkte forbrugervalgt radioråd har jeg ikke megen tillid til. Dels er der nogle tekniske problemer, som kulturministeren har været inde på, dels er der ganske givet nogle politiske problemer. Jeg tror ikke på, at det er den rette måde at afpolitiser styrelsen for Danmarks Radio på.

Jeg vil gerne spørge kulturministeren, hvornår vi egentlig kan forvente noget fra mediekommissionen, for hver gang vi har snakket radio i den senere tid, har jeg sagt, og jeg har ment det, at vi skulle vente og se, hvad der kom fra mediekommissionen, og så vidt jeg husker, var det i sommer, den blev nedsat. Jeg kan godt holde til at sige nogle gange, et års tid eller måske to, at vi skal vente og se, hvad der kommer fra mediekommissionen, men hvornår tror kulturministeren at vi kan vente noget, så vi kan begynde på de planer, vi er mange partier, der længe har haft, om at vi skal have revideret styrelsesloven for Danmarks Radio?

Steffensen (KrF):

Forslaget, som vi har til behandling her, nr. L 175, er jo en genfremsættelse, og jeg synes, det er en udmærket ting, at de partier, der har tanker på et eller andet område, med mellemrum kommer frem med disse tanker i folketinget. Kristeligt folkeparti synes, at der er en hel del i dette forslag, det er rimeligt at se positivt på, og det vil vi gerne gøre i udvalget, når vi skal til at se nærmere på dette og alle de mange andre forslag, som ligger fra partierne.

Der er én ting, jeg gerne vil fremhæve, som vi er tiltalt af, og det er tanken om forbrugerstyring. Vi mener bestemt, at den bør udvides i forhold til det, vi har nu. Vi er ikke så sikre på, at det lige skal være den form, der her er fremlagt. Det, som er vigtigt, er, at der er mange muligheder, når det drejer sig

[Steffensen]

om at finde frem til en fælles holdning til, hvordan en ny radiolov skal se ud.

Man vil også de politiserende kræfter til livs med dette forslag. Det er vi ikke så sikre på at man når med det, man har lagt frem her, men det er en af de ting, man kan lade gå med ind i forslaget videre behandling.

Valgmåden, man har fremlagt i forslaget, synes vi i kristeligt folkeparti ikke om. Vi mener ikke, at det er en rigtig måde at gøre det på. Licensbetalingen er vi tilhængere af ikke skal ske over skatterne.

Vi har selv fremlagt et radiolovsforlag og ser det som noget positivt, at også retsforbundets forslag kan gå ind i debatten om, hvordan en ny radiolov skal se ud. Én ting vil jeg sige, og det er en ting, vi også har lagt vægt på i vores forslag: monoopolet i Danmarks Radio bør brydes snarest.

Mølgaard (DR):

Ministeren afviste lovforslaget med henvisning til, at der er svagheder indbygget i dette forslag. Ministeren erkendte, at der var forsøgt rettet op på nogle af de svagheder, som forelå i en tidligere udgave, men mente ikke, at svaghederne til fulde var fjernet. Ministeren afviste forslaget med henvisning til, at der altså var nogle svagheder af teknisk karakter med hensyn til at sikre en ligelig behandling eller en rimelig behandling af alle licensbetalere, idet ministeren specielt fremdrog firmaers stilling og fremdrog dem, der er licensfritaget, som nogle, der ville blive prisgivet. Det er problemer, vi har god vilje til at være med til at prøve at finde løsninger på, men ulykken er vel nok den, at ministerens indvending i virkeligheden ikke er denne teknisk betoned indvending, men en politisk indvending; ministeren har noget imod selve princippet. Så det hjælper nok ikke ret meget at ændre lidt på denne teknik. Vi er meget, meget åbne over for forslag, der kan forbedre denne teknik, sådan at vi får dette apparat stillet op på en så hensigtsmæssig måde som overhovedet muligt.

Vi er også meget åbne over for en analyse af, hvor besværligt det måtte være for postkontorerne at klare denne kæmpeopgave, som ministeren sagde at det ville være. Jeg har nu egentlig meget, meget tillid til postkontorerne i henseende til at kunne klare denne opgave – det er jo ikke tanken, at det er postterminalen, der skal løse opgaven.

Den selvstændighed for Danmarks Radio som institution, vi foreslår, er noget fundamentalt væsentligt for os. Det er helt rigtigt, hvad ministeren konstaterer, at der ikke er lagt op til, at nogle myndigheder, hverken finansudvalget eller ministeren eller folkettingen, skal have nogen som helst indflydelse på nogen af de dispositioner, radiatorådet måtte træffe. Det er de direkte valgte medlemmer af radiatorådet, eventuelt lytterne in solidum ved nogle af de lytterafstemninger, som vi også foreslår kan etableres vedrørende større anliggender, der skal have den fulde rådighedsret over det medium, som er deres. Det er totalt anvendt forbrugerdemokrati, vi foreslår, og i øvrigt troede jeg også, at det var en tanke, som socialdemokratiet principielt tilsluttede sig.

Revisionsbestemmelser. Ja, det er rigtigt, at vi ikke foreslår, at rigsrevisionen skal påtage sig denne opgave, men vi har rigtignok ikke forestillet os, at regnskaberne ikke skulle revideres, at der ikke skulle være orden i regnskaberne, og at der ikke skulle være fuld tryghed vedrørende disse ting. Hvis ministeren kan fremdrage ét eneste eksempel på, at der i nogen som helst statsinstitution er skabt større tryghed vedrørende regnskaberne i kraft af rigsrevisionens bureaukrati, så vil jeg blive meget, meget forbavset. Jeg er meget, meget spændt på at høre dokumentationen af noget sådant. Vi har i dette land en enorm masse statsautoriserede revisorer, der udfører et stykke arbejde, som er aldeles betryggende, både det ene og det andet sted. Jeg føler ikke nogen som helst grund til at henlægge denne revisionsopgave specielt til rigsrevisionen. Men skulle det endelig være et afgørende ankepunkt for ministeren imod dette lovforslag, så vil jeg godt være med til at overveje at indføje en bestemmelse om, at rigsrevisionen trods alt også godt må kigge på disse ting. Det kompromis går vi meget gerne med til, hvis socialdemokratiet så i øvrigt vil støtte forslaget, men det er der jo nok ikke så forfærdelig megen udsigt til.

Hr. Søren Hansen konstaterede ganske rigtigt, at vi ikke har skiftet holdning, og jeg må så tage til efterretning, at hr. Søren Hansen heller ikke har gjort det.

Når hr. Søren Hansen konstaterer, at lytterorganisationerne i øjeblikket har en ganske betydelig indflydelse på Danmarks Radios drift, så synes jeg, at hr. Søren Hansen

[Mølgaard]

skulle tage kontakt med de forskellige lytterorganisationer og høre, om de føler, at det er en tilfredsstillende grad af indflydelse, de har i øjeblikket. Jeg tør garantere for, at såvel Kristelig Lytter- & Fjernseerforening som Arbejdernes Radio- & Fjernsynsforbund og ALS, og hvad vi i øvrigt har af lytterorganisationer, samstemmende vil sige, at nok har de en smule indflydelse, men de har for lidt indflydelse under det nuværende system.

Det er rigtigt, at vi forsøger at komme politiseringen til livs. Jeg vil i den forbindelse understrege, at det er den partipolitiske styring, vi vil til livs, for en radiopolitisering vil der jo under ethvert system blive tale om, og det er da også kun en rimelig ting. Det er den partipolitiske direkte styring, vi gerne vil til livs. Jeg er ganske enig med hr. Søren Hansen, når han konstaterer, at det kommer vi ikke med sikkerhed til livs via dette forslag. Det er ganske korrekt, for også andre end folketingsmedlemmer kan jo handle som marionetter for partipolitiske grupperinger. Men jeg mener, at vi når et skridt i retning af mindre partipolitisk styring af Danmarks Radio som medium via vort forslag.

Jeg vil i øvrigt gerne understrege, at når vi taler om partipolitisk styring af Danmarks Radio, så er det noget, der nu om stunder har en realitet i sig. Det har navnlig en realitet i sig, hvis vi går tilbage i historien og kigger på tidligere radioloves radiatoråd. Da forekom der under fuld diskretion for lukkede døre gang på gang studehandler imellem de partier, der udpegede repræsentanter. Nu er der kommet flere politiske grupperinger i radiatorådet, og der er kommet betydelig større åbenhed om, hvad der sker i radiatorådet. Alt det har været medvirkende til, at den meget massive styring ikke er nær så let at gennemføre under det nuværende system, som den har været under tidligere radiolove. Hvad der i sin tid foregik i gedulghed på afdøde Peder Nørregaards rådsformandskontor med studehandler imellem partierne om fordeling af embeder, programmer og adgang til mikrofonen imellem partierne, er en grusom ting at tænke på.

Det er rigtigt, at under dette system kan man forestille sig, at den ene og den anden og den tredje gruppering stiller op til et radiatorådvalg og måske får indflydelse i radiatorådet. Man kan sågar forestille sig, at der kan blive indvalgt grupper, der måtte være

uenige med socialdemokratiet i et og andet. Men det er jo også situationen i dag, og det er vel egentlig ikke så galt endda.

Hr. Øllgaard troede ikke, at dette forslag præcis var, hvad der var brug for. Det må jeg selvfølgelig beklage, men jeg vil meget gerne have en specifikation af, hvad det egentlig er, der for alvor er galt i dette forslag. Hr. Øllgaard mente, at det ville skabe for vide rammer med denne fuldstændige dispositionsfrihed for radiatorådet, idet det kunne indebære konflikter i forhold til folketinget og finansudvalget. Jeg må sige, at det kan meget vel tænkes, men det ville måske ikke være så uønskeligt endda. Det er ikke rimeligt, at finansudvalg og folketing og regering overhovedet skal have nogen direkte indflydelse på radiopolitikken.

Hr. Flemming Jensen mente, at det var helt rigtigt, når vi fastslog, at finansieringsgrundlaget skulle være licensbetaling, men pegede også på reklamefinansiering. Det er også noget, som dette forslag lægger op til at lytterne og seerne ved direkte valg eller det direkte valgte radiatoråd må bestemme helt og fuldt.

Hr. Flemming Jensen mente, at det var betænkeligt med det monopol, vi har på området, og ville gerne iværksætte en monopolbekæmpelsespolitik. Det er et synspunkt, som jeg synes er interessant og godt og nyttigt. Jeg ville ønske, at denne konservative politik kunne blive fulgt op på andre samfundsområder, sådan at man konsekvent ville vende sig mod monopoler. Men til en vis grad er der jo ikke teknisk mulighed for at lave den helt fantastisk frie konkurrence i æteren, alene på grund af mangelen på frekvenser.

Hr. Poulsgaard fandt ikke meget positivt i dette forslag. Han mente, at det ville cementere en socialistisk radio. Det er vi dybtgående uenige om. Jeg mener ikke, at det overhovedet er et forslag om en socialistisk radio, og jeg vil i øvrigt sige, at den radio, vi har i øjeblikket, såmænd heller ikke er socialistisk. Men der kan være grund nok til at diskutere et og andet omkring den nuværende radios, Danmarks Radios, funktion.

At der udviklede sig et vist hundeslagsmål mellem venstre og fremskridtspartiet med hensyn til dette forslag og med hensyn til, hvornår der havde været flertal for hvad, skal jeg blande mig uden om.

[Mølgaard]

Til fru Marianne Bentsen-Pedersen skal jeg sige, at jeg synes, at der kom mange positive betragtninger fra hendes side. Jeg vil understrege, at medarbejderindflydelsen er nøjagtig den samme som den, der er gældende under den nuværende radiolov.

Med hensyn til at pille i enkeltudsendelser kan den forretningsorden, man suverænt fastsætter, meget vel ændre på den bestående tingenes tilstand.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om midlertidig forlængelse af gældende styrelsesregler for teknika.

[Af Bertel Haarder (V), Eva Møller (KF), Halvgaard (FP), Mimi Jakobsen (CD) og Chr. Christensen (KrF)].

(Beslutningsforslag nr. B 106. Fremsat 7/4 81).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Først vil jeg godt sige, at jeg synes, at vi med dette forslag til folketingsbeslutning nærmer os grænsen for, hvad man anstændigvis kan bruge folketingets tid til.

Som jeg nævnte i mit svar til fru Karen Højte Jensen på et spørgsmål her i tinget den 10. december 1980, stammer de gældende regler for teknikas styrelse fra 1962. Teknika er selvejende institutioner, der ledes af bestyrelser, men der har i mange år været etable-

ret forskellige samarbejdsorganer, hvor de ansatte og de studerende reelt har haft en væsentlig indflydelse, og dette er sket med bestyrelsernes accept.

Man har inden for området i lang tid drøftet en formalisering af styrelsesordningen, og der er brugt særdeles megen tid på dette.

Undervisningsministeriet startede behandlingen med, at man i 1979 fik indsendt to forskellige forslag til en såkaldt rammestatut. Begge forslag lagde op til en meget kompliceret og dermed meget ressourcekrævende styrelsesordning. I stedet udarbejdede ministeriet et forslag, som var baseret på, at systemet burde være enkelt og smidigt i forhold til de enkelte teknikas behov, og at man burde bevare teknika som selvejende institutioner med overvægt af udefra kommende medlemmer af bestyrelsen. Ministeriet fandt det nemlig værdifuldt at bevare forbindelsen til erhvervslivet og det lokale samfund i det hele.

Efter et par høringsrunder er bekendtgørelsen nu udstedt på grundlag af det oprindelige udkast, men med forskellige ændringer affødt af høringsvarene. Jeg har den 31. marts 1981 underskrevet bekendtgørelsen, og den er trykt og udsendt på sædvanlig måde, og den er også optaget i Lovtidende.

Jeg skal ikke her gå ind på de nærmere detaljer i bekendtgørelsen, men skal understrege, at reglerne på en række punkter adskiller sig fra styrelseslovens regler, og at der overhovedet ikke er tale om, at der gives teknika et, som det siges i bemærkningerne fra forslagsstillerne »udstrakt institutionelt selvstyre«. Teknika bliver ikke mere selvstyrende, end de hidtil har været. Det, det drejer sig om, er, hvilke organer på teknika der træffer de faglige beslutninger.

Det ville i det hele taget have forekommet mig rimeligt, om forslagsstillerne havde orienteret sig væsentligt bedre om sagens realitet, før man fremsatte endnu et forslag til folketingsbeslutning.

Søren Hansen (S):

Socialdemokratiets ordfører i denne sag, hr. Jimmy Stahr, kan desværre ikke være her i øjeblikket, og derfor skal jeg på hans vegne gøre to ting. Den ene er at tilslutte mig ministerens bemærkninger til forslaget, og den